

Bu doküman Yaş Sebze Meyve de izlenebilirlik Konusunda BESTNET BİLİŞİM ekibinin görüşlerini yansıtmaktadır.

Yaş meyve ve sebze tedarik zinciri yönetimi ve ürün tanımlaması için GS1 standartlarını kullanmaya yönelik klavuz tarafımızdan incelenmiştir.

Tespitlerimiz aşağıda olduğu gibidir.

1.Klavuzda yer alan izlenebilirlik ; Tedarik zincirindeki paydaşların üretimden satış noktasına kadar ürünlerini izlemesini sağlayan iş sürecidir.

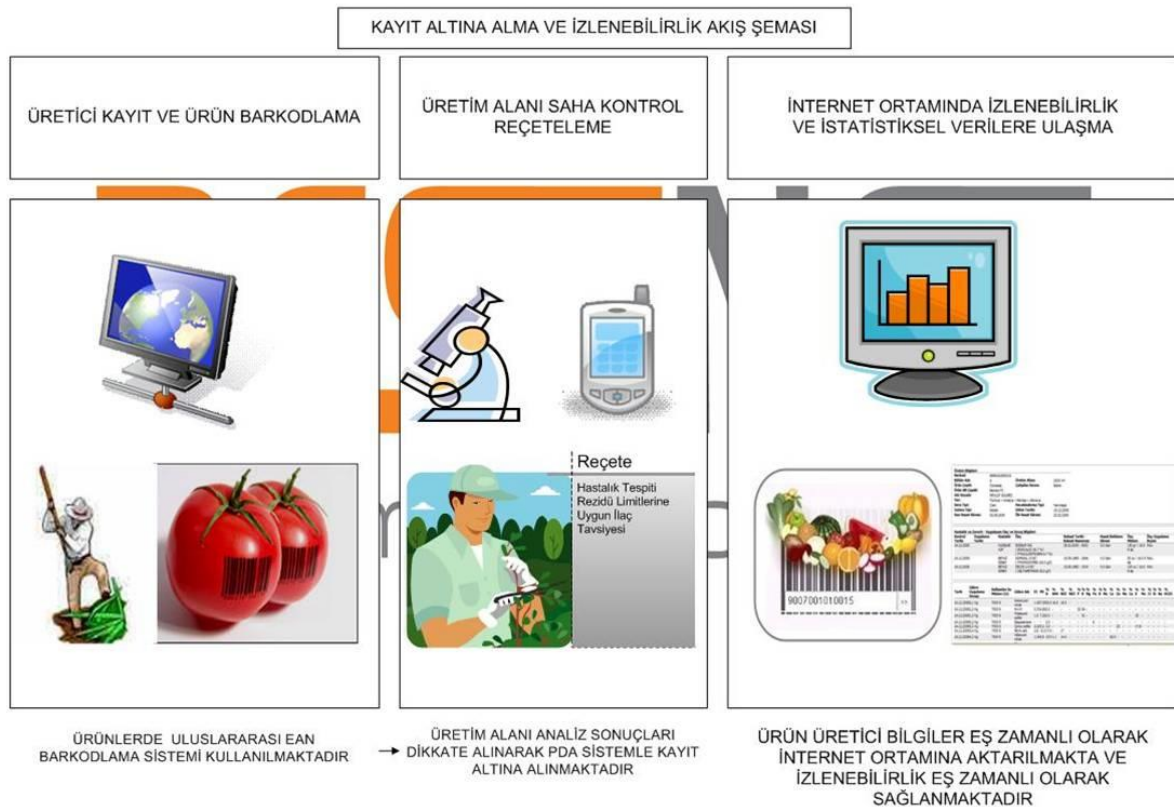
Ancak Yaz sebze meyve ürünlerinin ekim/dikimden önce toprak ve su analizlerinden itibaren GS1 Standartlarında kayıt altına alınmasını önermekteyiz.

İzlenebilirlik İki aşamada değerlendirilmeli;

1.Tarladaki uygulamaların izlenebilirliği

2.Hasat dan sonra işletmeye gelen ürünlerin mal kabulü ile markete giden sürecin izlenebilirliği.

Tarladaki uygulamaların izlenebilirliği :

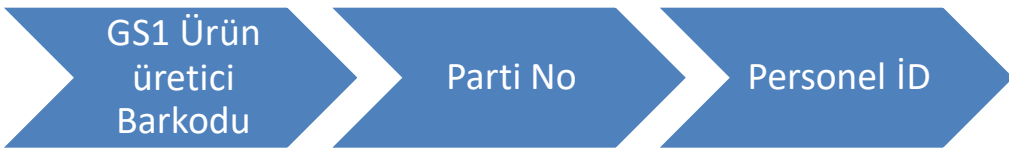
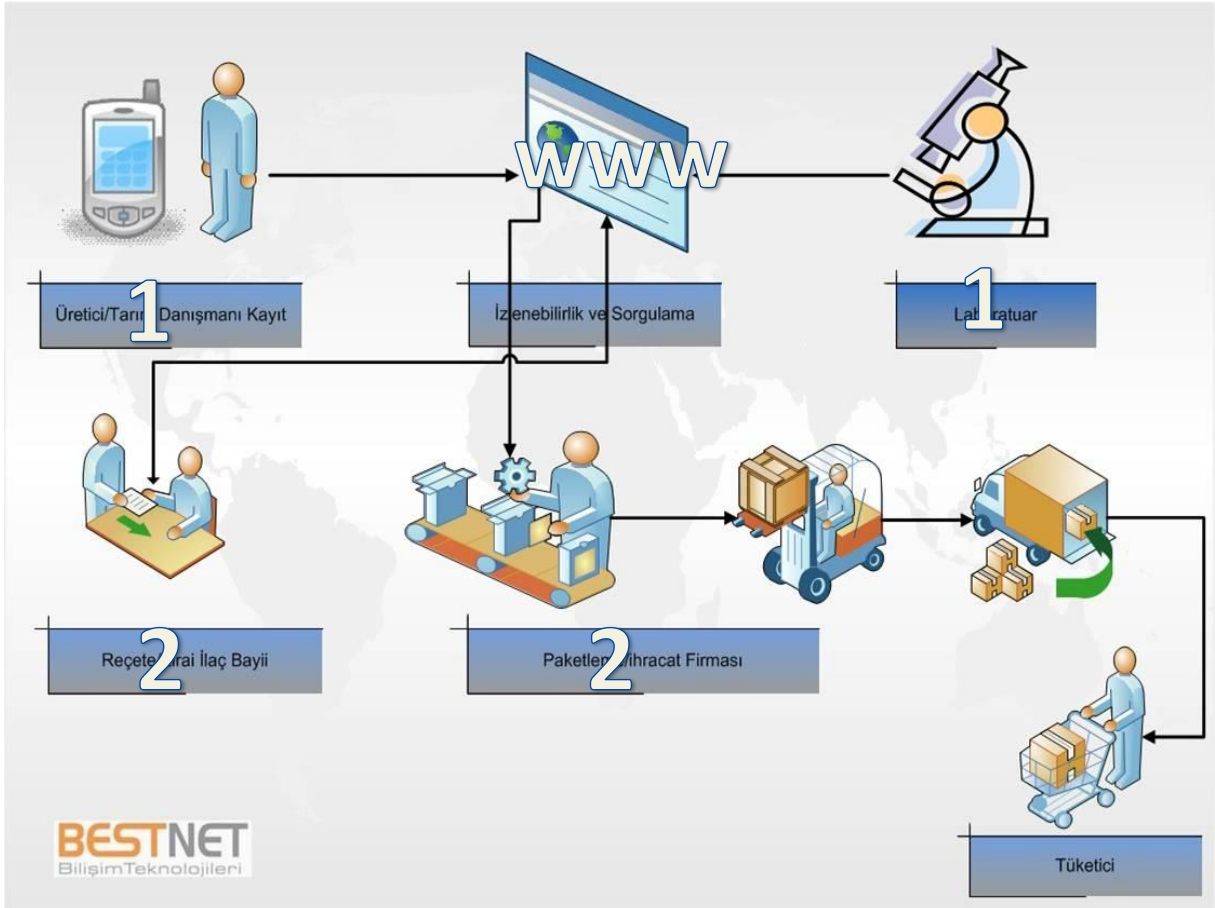
Sırasıyla Tarladan işletmeye kadar Kayıt altına alma işlemi şu şekilde olmalıdır.GS1 Barkodu bu aşamada verilmelidir. Aşağıda 4 aşamada yapılan uygulamalar tahsis edilen barkod numarasına işlenmelidir. Bkz: <http://gs1.tobb.org.tr/tarimurunlerindeizlenebilirlik.pdf>

Şekilde görülen tarladaki izlenebilirlik akış şeması Gıda Güvenliği açısından hayati önem taşımaktadır.

Yaş meyve sebze en riskli aşama burada kendini göstermektedir. Dışardan görünmeyen ancak analiz sonuçlarında ortaya çıkan kimyasal ilaç atıkları bu aşamadaki ürünlerin kontrolsüz üretiminden kaynaklanmaktadır. Bu durum insan sağlığı açısından risk teşkil ettiği gibi, bu ürünlerin ihracatında sıkıntılarının çıkmasına sebep olmaktadır.

2. Hasat dan sonra işletmeye gelen ürünlerin mal kabulü ile markete giden sürecin izlenebilirliği.

Üretici tarafından hasat edilen ürünlerin İşletmenin Mal kabul u esnasında ilaç kalıntısı riskine karşı hasat zamanına uyulup uyulmadığı ve tarım danışmanı tarafından yazılan reçetelerde yer alan ilaçların doğru alındığına dair sorgulama yapılabilir.

İşletmeye gelen ürünler parti no ya ilave olarak paketleyen personelin de İD si GS1 barkoda işlenmelidir.

Bu aşamalardan sonraki ideal barkod numarası klavuzda yer alan barkod örneği şeklinde olabilir.

Klavuz da yer alan yönergeler referans alınıp izlenebilirliği sağlamak amaçlanıyorsa şu tespitleri dikkate almak lazım.

1. Ekim /dikimden öncesi hazırlık ve tarladaki uygulamalar (Kimyasal İlaç /Gübre uygulamaları)

Sisteme işlenemeyecektir.

2. Paketleme firması yada ihracat firmasının ürünleri üreticinin tarlasında paketleme imkanı yoktur. Fiziki yapıları buna müsait değildir.

3. Tarlada Hasat kaldırma , Tarla bilgisi ve hasat ekibi kayıt altına alınması isteniyor, Yukardaki maddenin uzantısı olarak devam etmiş , Türkiye ile sistematik uyumsuzluk söz konusudur.
4. Yaş meyve sebze Gıda Güvenliği Standartları (HACCP,BRC,IFS) ye ilave olarak GLOBAL GAP/İTU standartları uyumluluğu eklenmelidir.

ÖNERİLERİMİZ

1. Yaş sebze ve meyve de önemli olan gıda güvenliği ise üretimde gıda güvenliği kriterleri esas alınmalıdır. İzlenebilirlik ondan sonraki aşamadır.
2. Klavuz da yer alan GS1 yönergelerini Tarımsal ürünlere uygulamak yerine , Tarımsal ürünlerin yaşam döngüsü üzerinden barkodlama yapmak daha doğru olacaktır. Yani GS1 standartlarını mevcut tarım sistematığıne uygulamak yerine sistematığın içine girip doğru noktaları barkodlamak daha doğrudur.
3. İzlenebilirlik GLOBALGAP/İTU standartlarından ayrı tutulamaz. İzlenebilirlik GlobalGap standartlarının bir parçasıdır.
4. Amacımız Yaş Sebze ve meyvede izlenebilirliğin esaslarını oluşturmak ise Türkiye deki üretimi Analiz edip bir model çıkartılabilir. Traceback (<http://www.traceback-ip.eu>) yıllardır ideal izlenebilirlik sistemi üzerinde çalışmaktadır. Ancak Ülkeden ülkeye üretim yapısının değişkenlik gösterdiğini unutmamalıyız.
5. Yaş meyve sebze gıda güvenliği daha önemlidir. Kontrolsüz kullanılan kimyasal ilaçlardan dolayı insan ve çevre sağlığı tehlikede olduğu gibi ihracaatı da olumsuz etkilemektedir. Bu olumsuzlukları ortadan kaldırmak GS1 standartlarının uygulanmasını kolaylaştıracaktır. Geçmişte uygulanan ve ihracat firmalarının desteklediği Ziraî Danışmanlık sistemi tekrar uygulanabilir.

Saygılarımla

Selami YAKUT